

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล เชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

The democratic political culture of the people in Choeng Doi Subdistrict Municipality Doi Saket District Chiang Mai Province

วินิจ ผาเจริญ¹, พระครูปลัดนิเวศ ชินวโร, พระครูสุตวรธรรมกิจ²

Winit Pharcharuen, Phrakhrupalad Niwet Chinavaro. Phrakhrusutaworathannakit,

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเชิงดอยเป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 399 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าอัตราร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองและเชื่อมั่นในตัวเอง 2) ด้านความสำคัญของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคล 3) ด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย 4) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง 5) ด้านการมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ 6) ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย พบว่าในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) ส่วนข้อเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่สำคัญ คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชน ทุกคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้มีการจัดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้ระลึกอยู่เสมอว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีความสำคัญและมีการเสริมสร้างประชาธิปไตยในเชิงเนื้อหาที่เป็น

¹ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้; School of Administrative Studies, Maejo University, Thailand

² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author, E-mail: winit.phacharuen@gmail.com

หลักการของระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยไม่ได้อยู่ที่รูปแบบหรือโครงสร้าง แต่เป็นการปลูกฝังให้ประชาชนมีวิถีคิดและมีการดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย

คำสำคัญ: วัฒนธรรมทางการเมือง; ประชาธิปไตย; การปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the democratic political culture level of people in Choeng Doi Subdistrict Municipality. Doi Saket District Chiang Mai Province 2) Study the problems and suggestions of the people's democratic political culture This research is an exploratory research. The sampling population used in this research was 399 people living in the Choeng Doi municipality area who were eligible to vote. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation. The results showed that;

The level of democratic political culture of people in Choeng Doi Subdistrict Municipality Doi Saket District Chiang Mai Province in the picture, including 6 aspects: 1) having a sense of civic duty and self-confidence 2) The importance of dignity and equality of individuals 3) respecting the rules of democracy 4) involvement in political and administrative activities 5) optimism have trust in human beings 6) Confidence in the principles of democracy It was found that the overall level of political culture was at a high level ($\bar{x} = 3.98$). Everyone in the community took part in the activities that were held in the local government. so that the people will always remember that They are part of a society that is important and democratic is being promoted in terms of content that is a true democratic principle. not in form or structure but instilling in people a way of thinking and having a democratic life

Keywords: political culture; democracy; local government

บทนำ

นักวิชาการกล่าวว่า “คน” และ “วัฒนธรรม” นั้นมีอาจแยกออกจากกันวัฒนธรรมช่วยเหลือหลอมอุปนิสัย มารยาท ความคิด ค่านิยม บรรทัดฐานในการประพฤติปฏิบัติของคน ดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองจึงเสมือนเป็นแนวพฤติกรรมในการเสริมสร้างพลังประชาชนให้ยึดถือปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา พัฒนาความเจริญได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2551 อ้างถึงในวิศรุตฯ ทองแกมแก้ว, 2557) ได้กล่าวว่า การเสริมสร้างประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตยจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการแบบประชาธิปไตยนั้น เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการอบรม ปลุกฝัง หล่อหลอม กล่อมเกลี้ยงทั้งทางตรงและทางอ้อมจากสังคมอย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง จึงได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มชนชั้นกลางทั่วประเทศ ทั้งการเรียกร้องให้เกิดการยอมรับเห็นพ้องต้องกัน เพื่อความสำเร็จของเจตนารมณ์ในอุดมการณ์ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่จุดเริ่มต้นของการเมืองภาคพลเมือง อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมาได้มีบทเรียนที่สะท้อนให้เห็นถึงอุปสรรคการเติบโตของวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนเรื่อยมา ทั้งความพยายามของกลุ่มชนชั้นนำที่จะฟื้นฟูสถานะเดิมของตน และใช้ความรุนแรงทำลายพลังที่คุกคามความมั่นคงของตน ดังเช่นในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ซึ่งส่งผลให้การเติบโตของวัฒนธรรมทางการเมืองตามแนวทางประชาธิปไตยจึงยังมิได้บรรลุผลอย่างแท้จริง

จากที่กล่าวมาจึงได้มีกระบวนการสร้างและจรรโลงประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่การสถาปนาประชาธิปไตยให้มีเสถียรภาพเรื่อยมา ทั้งประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่เปิดพื้นที่ให้ภาคธุรกิจ ภาคประชาชน เข้ามามีอำนาจทางการเมืองผ่านกระบวนการเลือกตั้งและการจัดตั้งพรรคการเมือง ด้วยการมุ่งหวังให้มาตยาธิปไตยหรือระบบราชการเริ่มถอยห่างออกไปจากอำนาจทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนใช้อำนาจประชาธิปไตยโดยผ่านการเลือกตั้งและได้ฝ่ายบริหารที่ได้เสียงข้างมาก วัฒนธรรมทางการเมืองที่เอื้ออำนวยต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นมีลักษณะที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง ทั้งนี้การเข้ามามีส่วนร่วมอาจอยู่ในรูปของอารมณ์โดยปราศจากเหตุผล หรือเพื่อประโยชน์ของกลุ่มใด กลุ่มหนึ่งถือเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมผสานที่เรียกได้ว่า วัฒนธรรมพลเรือน (civic culture) โดยเน้นพฤติกรรมของประชาชนในระบอบของการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยที่เอื้ออำนวยต่อการเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยโดยผู้ที่มีความสนใจทางการเมือง (เอกวิทย์ มณีธร, 2552) จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมทางการเมืองมี ความหลากหลายขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสถานการณ์ และระบอบการปกครองของ สังคมนั้น ๆ นำไปสู่วัฒนธรรมที่ถูกต้องและเป็นธรรม โดยที่คนส่วนใหญ่จะยอมรับ วัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมใน

การปกครอง อันเป็นที่มาของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีลักษณะสำคัญ คือ มีความเชื่อมั่น และศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตย เศรษฐกิจดีศรีของความเป็นมนุษย์ เศรษฐกิจในกติกา การมีส่วนร่วม มีความสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์รู้จัก การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และไม่มีจิตใจที่เป็นเผด็จการ

ส่วนวัฒนธรรมทางการเมืองของไทย เป็นสิ่งที่สืบทอดเป็นวัฒนธรรมมาตั้งแต่อดีต โดยทั่วไปมีลักษณะยึดมั่นในอำนาจนิยม อ่อนน้อมต่อผู้มีอำนาจความรับผิดชอบ ทุกอย่างอยู่ที่ผู้นำ นิยมระบบเจ้านายกับลูกน้องหรือระบบอุปถัมภ์ รักความเป็นอิสระ ไม่ชอบถูกบังคับ มีความเชื่อและค่านิยมดั้งเดิม ซึ่งยังมีคนไทยจำนวนไม่น้อยที่มีความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติแบบเก่า ๆ อยู่ส่งผลให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง บางครั้งอาจถูกเอาเปรียบจากผู้ที่มีอิทธิพล ไม่นิยมความรุนแรง การเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่ทางการเมืองจึงเป็นไปอย่างสงบ ดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยจึงควรเริ่มจากการพัฒนาประชาชนให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตย ซึ่งผู้มีอำนาจต่าง ๆ รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ ปกป้องหาหรือร่วมกันกับประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของและห่วงแหนคุณค่าของชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานสำหรับการพัฒนาประชาธิปไตย (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2557) เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นจะฝึกฝนให้ประชาชนมีความรู้ และเข้าใจในกิจกรรมของบ้านเมืองได้ดี เป็นการปกครองที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่และผลประโยชน์ของประชาชนโดยตรงถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย และเป็นหน่วยงานที่มีขนาดเล็กที่มีความใกล้ชิดกับ ประชาชนมากที่สุด รวมไปถึงเป็นสถาบันที่สอนความเป็นประชาธิปไตยให้กับประชาชนได้เป็นอย่างดี เพราะกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น มีทั้งการเลือกตั้งการแสดงความคิดเห็นการแก้ไขปัญหาในชุมชน เท่ากับเป็นการสอนบทเรียนให้กับประชาชนโดยตรง ที่ผ่านประสบการณ์ของประชาชนเอง ทำให้ประชาชนได้เข้าใจ ได้เรียนรู้ในเรื่องของสิทธิหน้าที่ ความเสมอภาค รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้เกิดเสถียรภาพในท้องถิ่น ถือว่าเป็นการพัฒนาไปที่ระดับ ส่งผลทำให้ประเทศเกิดการพัฒนาได้

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญที่ขาดไม่ได้ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเองรวมไปถึงกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของชุมชน โดยประชาชนเอง ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีความจำเป็น ดังเห็นได้จากการกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นที่เป็นตัวแทนของประชาชนจะต้องมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยผ่านกระบวนการการเลือกตั้ง นอกจากนั้นยังกำหนดให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนใน

กระบวนการ บริหารงาน ตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมไปถึงการเสริมสร้างประชาธิปไตยในชุมชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานการพัฒนาประชาธิปไตย ซึ่งเทศบาลเป็นองค์กรทางการเมืองแรกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเองได้อย่างเต็มที่ตามหลักการกระจายอำนาจ เปรียบเสมือนเป็นการจำลองโครงสร้างของการเมืองระดับชาติมาไว้ที่เทศบาล คือ มีการแบ่งแยกฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภาที่ทำหน้าที่ในการออกเทศบัญญัติออกจากกัน โดยได้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน (มรุตวันทนการและตรุณีหมั่น สัมคร, 2551) ซึ่งการพัฒนาต่าง ๆ จะต้องเริ่มที่จุดเล็กก่อน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเริ่มต้นที่ดีนั่นก็คือ เทศบาลตำบล

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพราะว่าผู้วิจัยได้ประจักษ์ต่อสายตาตนเองว่า ประชาชนในพื้นที่นี้เวลาที่มีกิจกรรมที่ทางเทศบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้น ประชาชนนั้นให้ความสนใจและตื่นตัวในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเป็นอย่างไร มีอะไรบ้างที่เป็นปัญหาและอุปสรรคของวัฒนธรรมทางการเมือง รวมไปถึงมีแนวทางการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างไร ดังนั้น วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการวิจัยเพื่อสร้างสังคมแบบประชาธิปไตยให้ยังคงอยู่ จึงได้ทำการวิจัยเพื่อนำมาเป็นต้นแบบ และนำแนวทางในการบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดประสิทธิภาพ ในการทำงานร่วมกันระหว่างประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสร้างความรู้สึกรักในการเป็นเจ้าของชุมชน มีความตื่นตัวต่อกิจกรรมสาธารณะที่ส่งผลต่อการพัฒนาประชาธิปไตยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ขอบเขตประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครซีและมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Darly W. Morgan อ้างใน พรวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) จำนวน 398 คน

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามสำรวจวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ประกอบด้วยความเชื่อมั่น และศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตย ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การเคารพในกติกามีส่วนร่วม สำนึกในหน้าที่พลเมือง ไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและไม่มีจิตใจที่เป็นเผด็จการ

1.2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามชนิดให้เลือกตอบตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) โดยใช้มาตราวัด 5 ระดับ ผู้วิจัยกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด 4 หมายถึง ระดับมาก 3 หมายถึง ระดับปานกลาง 2 หมายถึง ระดับน้อย 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาข้อเสนอแนะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการดังนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามให้กับประชาชนในพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล และนำไปวิเคราะห์ประเมินผลในขั้นตอนต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ตรวจสอบให้คะแนน จากนั้นนำไปประมวลผลและ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามความเหมาะสม โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์ประเมินความพึงพอใจแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ 2. ข้อมูลวัฒนธรรมทางการเมือง 6 ด้าน คือ 1. ด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย 2. ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง 3. ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมือง และเชื่อมั่นในตัวเอง 4. ด้านการมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ 5. ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย 6. ด้านความสำคัญของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคล นำมาวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยทำเป็นรายข้อเฉพาะ ด้านและภาพรวมทุกด้านโดยใช้เกณฑ์ของ John W Best (1970) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แสดงว่า ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แสดงว่า ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แสดงว่า ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แสดงว่า ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แสดงว่า ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพื่อหาข้อสรุปทางวิชาการเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ซึ่งสามารถนำเสนอผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 193 คน และ เพศหญิงจำนวน 107 คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 40-60 ปี จำนวน 235 คน รองลงมาช่วงอายุ 18-35 ปี จำนวน 65 คน

2. ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองและเชื่อมั่นในตัวเอง ด้านความสำคัญของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคลด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านการมี

ส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง ด้านการมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย

3. จากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถนำไปสู่ข้อเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่สำคัญ คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชน ทุกคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้มีการจัดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้ระลึกอยู่เสมอว่า ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีความสำคัญและมีการเสริมสร้างประชาธิปไตยในเชิงเนื้อหาที่เป็นหลักการของระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยไม่ได้อยู่ที่รูปแบบหรือโครงสร้าง แต่เป็นการปลูกฝังให้ประชาชนมีวิถีคิดและมีการดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่าประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก และโน้มเอียงไปทางระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในพื้นที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมเพราะประชาชนมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสาวตรี ก้อนอาทร (2551) ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยโน้มเอียงไปในทางที่สูงขึ้น ถือเป็นพื้นฐาน ที่สำคัญต่อการพัฒนาทางการเมืองไทยในอนาคต ซึ่งคาดหวังได้ว่าแนวโน้มของการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยจะเป็นไปในทิศทางที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

1. ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การแก้ไข ปัญหาการละเมิดกฏกติกา จำเป็นต้องเริ่มที่ตัวนักศึกษา ก่อน รองลงมาคือกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายจะทำให้เกิดความยุติธรรมในสังคมได้ และการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข คน จำเป็นต้องยอมรับผลของการละเมิดกติกา สอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญา ไข่เอื้อง (2538) การศึกษาวิจัยครั้งมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของข้าราชการ รัฐสภา และศึกษาเปรียบเทียบ คุณสมบัติทางสังคมของข้าราชการรัฐสภากับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยศึกษาจากวัฒนธรรมทางการเมือง 8 ด้าน คือ การมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อ

หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย การยึดมั่นและเชื่อถือในความสำคัญ และศักดิ์ศรีของบุคคล การเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง และการปกครอง การเป็นผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง การมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและเป็นไปในทางสร้างสรรค์ การไม่มี จิตใจ เป็นเผด็จการ

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองและเชื่อมั่น ในตัวเองในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ กตัญญูต่อ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ รองลงมาคือ ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม และคือกล้าแสดงออก กล้าพูด กล้าคิด กล้าที่จะลงมือทำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงกต พิลาชัย (2552) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของ ข้าราชการ เรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม คือการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน การรักษา กฎระเบียบวินัย อย่างเคร่งครัดในเรือนจำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการรักษาความสงบเรียบร้อย จะไม่ใช้สิทธิเลือกตั้งทุก ครั้งแม้ว่าจะคะแนนเสียงจะไม่สามารถที่จะทำให้บ้านเมืองเปลี่ยนแปลง

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อน มนุษย์ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ใน ระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ รักษาคำพูด รักษาสัญญา ให้เกียรติผู้อื่น รองลงมาคือ ความเข้าใจบุคคลอื่น รับรู้ความรู้สึกของ ผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น มีมุมมองเชิงบวก และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ (ชัย อนันต์ สมุทวณิช อ้างอิงในพงษ์ศักดิ์ ทักษิณสุข 2551) อุดมการณ์ประชาธิปไตย 1) การมีความศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ มีศรัทธาในสติปัญญาในการทำงานร่วมกันของ มนุษย์บนความมีเหตุมีผลของมนุษย์ 2) เชื่อในสิทธิเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็น การพูด การพิมพ์ เผยแพร่การ ประชุมการรวมกลุ่ม การจัดตั้งสมาคม การจัดส่งพรรคการเมือง เป็นต้น 3) เชื่อว่ามนุษย์ มีความเท่าเทียมกันตามกฎหมาย และการเมืองทุกคนจะได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล และกฎหมายเท่าเทียมกัน คนมีสิทธิเสรีภาพทางการเมืองและการดำเนินชีวิตเท่าเทียมกันโดยไม่แยกเพศ ชชาติกำเนิด และฐานะทางเศรษฐกิจสังคมว่าเป็นอย่างไร รวมทั้งการได้รับโอกาสในการแสวงหา การศึกษา การทำงานที่เท่าเทียมกันอีกด้วย 4) เชื่อว่าอำนาจทางการเมืองของรัฐบาล เกิดขึ้นจากการยินยอมของประชาชน 5) เชื่อว่าสถาบันทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมเป็นกลไกของรัฐที่

มีอยู่ เพื่อรับใช้บุคคลในสังคม รัฐต้องเข้าไปแทรกแซงในกิจกรรมของเอกชนน้อยที่สุด 6) เชื่อว่าประชาชนมีสิทธิเสรีภาพที่จะทำการต่อต้านรัฐบาลที่ไม่ปฏิบัติการเพื่อช่วยคนในสังคม

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ใน ระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือมีจิตสำนึกและความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย รองลงมาคือ ยอมรับเสียส่วนมากและเคารพรับฟังเสียงส่วนน้อย และความอดทน อดกลั้น ต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยสำราญ ทองสิงห์คลี (2556) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานส่วนตำบล อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นของประชาชน และเพื่อประชาชน ผลการวิจัยพบว่าพนักงาน ส่วนตำบลส่วนใหญ่แล้วคิดว่าเป็นการปกครองของประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจและมีส่วนร่วมในการปกครอง นโยบายการดำเนินงานของรัฐบาลมุ่งประโยชน์แก่คนส่วนมาก ในขณะเดียวกันก็เคารพในเสียงของคนส่วนน้อย ทั้งนี้จึงสรุปได้ว่าพนักงานส่วนตำบลมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ประชาธิปไตยคือการ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และสามารถควบคุมการใช้อำนาจรัฐให้เป็นไปในทิศทางที่ประชาชนต้องการ

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความสำคัญของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคล ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือความมีคุณค่าในตัวตน รองลงมาคือ ความเสมอภาคกันทางกฎหมาย ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในกฎหมายและการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติจากเหตุแห่งความแตกต่าง และการยอมรับของบุคคลในสังคมในการอยู่ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัย สำราญ ทองสิงห์คลี (2556) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานส่วนตำบล อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานีไม่ว่าหญิงหรือชายควรมีสิทธิในทางการเมืองเท่ากัน พนักงานส่วน ตำบลจะเชื่อถือในความสำคัญและศักดิ์ศรีของตนเองและศักดิ์ศรีก็ย่อมถูกคุ้มครองโดยกฎหมาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดสาระ แห่งสิทธิและเสรีภาพของชาวไทยทุกคนเพื่อให้ทุก คนได้อยู่อย่างมีความสุข มีความเท่าเทียมกันและส่งเสริมให้ทุกคนไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามหน้าที่ ประชาชนทุกคนในสังคมย่อมมีสิทธิและความเป็นคนที่เท่าเทียมกันไม่ว่ารวยหรือจน ผู้หญิงหรือผู้ชาย ปัจจุบันนี้ผู้หญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองมากสังเกตได้ว่าประเทศไทยมีนายกรัฐมนตรีปกครอง

ส่วนท้องถิ่น ที่เป็นหญิงหรือนายกรัฐมนตรีที่เป็นผู้หญิงคนแรก เพราะปัจจุบันนี้ผู้หญิงได้รับโอกาสในการศึกษาและสิทธิเท่าเทียมกับผู้ชาย

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่าประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลางและโน้มเอียงไปทางระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้ เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมเพราะประชาชนมีความแตกต่างกัน ดังนั้น ความสำเร็จในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจและการตระหนักถึงคุณค่าของประชาธิปไตย ที่ได้มีการถ่ายทอดและปลูกฝังความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนสร้างโอกาสของความสำเร็จในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้ปรากฏเป็นจริงในสังคม จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลเชิงดอย ทั้งเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ รวมไปถึงผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง หรือกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนให้มากขึ้นและเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจปัญหาเสนอความเห็นเพิ่มมากขึ้นในเรื่องที่เป็นของส่วนรวมปรึกษาหารือกันเพื่อให้ประชาชนได้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีความสำคัญจนเกิดเป็นความเคยชินในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน

1.2 ควรส่งเสริมให้มีการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้กับประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลเชิง ในเชิงเนื้อหาที่เป็นหลักการของระบอบประชาธิปไตยในระบบการศึกษาที่มีความเหมาะสม กับช่วงวัยโดยเฉพาะประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ควรได้รับความสนใจจากผู้ก่อการบ่ม สั่งสอน รวมไปถึงในการทำกิจกรรมด้วยการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นมีความสำคัญอย่างไรและส่งผลอย่างไรต่อประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรม เพราะการพัฒนาประชาธิปไตยที่แท้จริงอยู่การปลูกฝังให้ประชาชนมีการดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกที่เป็นประชาธิปไตย

1.3 ควรมีการปลูกฝังค่านิยมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลเชิงดอย ให้มีความถูกต้องเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยเพราะจากการศึกษาพบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาชนที่เป็นอยู่มีลักษณะไม่สอดคล้องคล้อยกับค่านิยมของ

สังคมไทย มีจารีตประเพณี ความเชื่อในเรื่องของระบบอุปถัมภ์ที่อยู่ภายใต้การมีผู้มีอำนาจจนกลายเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตย

1.4 ควรมีการส่งเสริมอาชีพในชุมชนเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลเชิงได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพื่อจะได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอาจส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นตามไปด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มประชากรอื่นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่น เพื่อศึกษาว่าแต่ละพื้นที่ที่ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือไม่อย่างไร

2.2 ควรมีการศึกษาการเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่มีวัฒนธรรมทางการเมืองไปในทิศทางใด

เอกสารอ้างอิง

- ทรงกต พิลาชัย. (2552). วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของข้าราชการเรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ปัญญา ใช้เอ็ง. (2538). วัฒนธรรมการเมืองของข้าราชการรัฐสภา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- พงษ์ศักดิ์ ทักสินสุข. (2551). วิถีความเป็นประชาธิปไตยของประชาชนตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มรุต วันทนากรและดร.ณัฏฐ์ หนึ่งสมักร. (ม.ป.ป.). ประวัติและการพัฒนาการของเทศบาล. ค้นเมื่อ 17 มกราคม 2562, จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=เทศบาล>
- วิรุตา ทองแก้วแก้ว. (2557). พัฒนาการวัฒนธรรมทางการเมืองไทย : จาก “ประชาธิปไตยเบ่งบาน” สู่ “การปฏิรูปประเทศ”. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

สาวิตรี ก้อนอาทร. (2551). วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

สำราญ ทองสิงคลี. (2556). วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานส่วนตำบล อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

เอกวิทย์ มณีธร. (2552). ระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชนของไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เอ็ม.ที.เพรส